

KOHTUJURISTI ETTEPANENEK
JULIANE KOKOTT

esitatud 19. veebruaril 2004¹

I — Sissejuhatus

II — Õiguslik raamistik

A — Ühenduse õigus

1. Nendes sisuliselt sarnastes Dioikitiko Efteio Peiraios'e (Pireuse ülemhalduskohus) eelotsusetaotlustes on esitatud küsimus, kas direktiivi 76/308/EMÜ² (edaspidi „direktiiv 76/308“) kohaldatakse Kreekas selliste Itaalia tollinõuete tunnustamise ja sissenõudmise suhtes, mis tekkisid Kreekas enne direktiivi vastuvõtmist ja selle jõustumist. Kreeka põhimenetluses käib nimelt vaidlus 1968. aastal tekkinud Itaalia tollinõude tunnustamise ja sissenõudmise osas N. Tsapalos'e (kohtuasi C-361/02) ning K. Diamantakis'e suhtes (kohtuasi C-362/02).

2. Direktiivis 76/308 on sätestatud teises liikmesriigis tekkinud teatud avalik-õiguslike nõuete tunnustamine ja sissenõudmine. Esialgses versioonis kohaldati nimetatud direktiivi ühise põllumajanduspoliitika ja tollimaksudega seotud meetmete osas. Keh-tiva 2001. aasta redaktsiooniga laienes direk-tiivi rakendusala lisaks ühise põllumajandus-poliitikaga seotud meetmetele ka kõigile impordi- ja eksporditollimaksudele ning maksunõuetele, s.h käibemaksu-³, aktsiisi-⁴, tulumaksu-, kapitalimaksu- ning kindlustus-maksetelt tasutava maksu nõuetele⁵.

1 — Algkeel: saksa.

2 — Nõukogu 15. märtsi 1976. aasta direktiiv 76/308/EMÜ vastastikuse abi kohta Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi rahastamissüsteemi kuuluvatest meetmetest tule-nevate nõuete ning põllumajandusmaksude ja tollimaksude sissenõudmisel (EÜT L 73, lk 18), viimati muudetud nõukogu 15. juuni 2001. aasta direktiiviga 2001/44/EÜ (EÜT L 175, lk 17).

3 — Nõukogu 6. detsembri 1979. aasta direktiiv 79/1071/EMÜ (EÜT L 331, lk 10), millega muudeti nõukogu direktiivi 76/308/EMÜ.

4 — Nõukogu 25. veebruari 1992. aasta direktiiv 92/12/EMÜ aktsiisiga maksustatava kauba üldise korralduse ja selle kauba valdamise, liikumise ning järelevalve kohta (EÜT L 76, lk 1) nõukogu 14. detsembri 1992. aasta direktiivi 92/108/EMÜ redaktsioonis (EÜT L 390, lk 124).

5 — Direktiiv 2001/44.

3. Direktiivi 76/308 keskmes on artikli 8 lõige 1. Selle kohaselt on liikmesriigid kohustatud tunnustama nõude täitmisele pööramist lubavat juriidilist dokumenti (edaspidi „täitedokument”), mille täitmisele pööramist taotleb teise liikmesriigi asutus, ning pöörama antud dokumendi täitmisele sarnaselt siseriikliku täitedokumendiga. Artikli 8 lõike 2 kohaselt on asutusel, kellelt abi taotleti, õigus täitedokumenti sellisena tunnustada ja täitmisele pöörata või täiendada seda või asendada see uue täitedokumendiga, mis lubab nõude täitmisele pööramist kõnealuse riigi territooriumil. Lisaks sellele sisaldab direktiiv sätteid sissenõudmistaoitluse vorminõuete ja täitmise tingimuste kohta.

B — Siseriiklik õigus

4. Direktiivi 76/308 sätted võeti Kreeka õiguskorda üle seaduse nr 1402/1983 tollialaste õigusaktide Euroopa ühenduste õigusega kohandamise kohta⁶ artiklitega 86–98 (peatükk XI, pealkirjaga „Vastastikune abi nõuete sissenõudmisel”) ja sellest seadusest tuleneva volituse alusel antud rahandusministri 26. märtsi 1984. aasta määrusega nr T. 1243/319⁷. Seaduse nr 1402/1983 artikkel 86, millel on sama seaduse artikli 103 kohaselt tagasiulatuv jõud alates 1. jaanuarist 1981, kehtestab, et XI peatüki sätteid kohaldatakse muu hulgas ka kolmandatest riikidest Euroopa Majandusühendusse imporditud kaupade tollimaksunõuetele, kui seaduses pole sätestatud teisiti.

III — Asjaolud ja eelotsuse küsimus

5. Itaalia rahandusministeerium edastas (kuupäevata) kirjaga direktiivi 76/308 alusel 23. novembri 1992. aasta sissenõudmistaoitluse Kreeka rahandusministeeriumile, kuhu see saabus 14. detsembril 1992. aastal. Taotlus puudutas põhikohtuasja vastustajate N. Tsapalos’e ning K. Diamantakis’e (edaspidi „võlgnike”) vastu suunatud tollinõudeid kogusummas 1 787 485 050 Itaalia liiri koos intresside ja teiste kuludega⁸. Taotlusele oli lisatud Corte d’appello Catania (Catania apellatsioonikohus) 8. oktoobri 1970. aasta otsus, mille kohaselt määrati võlgnikele vabadusekaotus ning kohustati neid tasuma tollimaksu ja teisi kulusid seoses ebaseadusliku tubakatoodete impordiga Itaaliasse 1968. aasta märtsis. Corte suprema di cassazione (kassatsioonikohus) lükkas võlgnike apellatsioonkaebuse 31. jaanuari 1972. aasta otsusega tagasi.

6. Kreeka pädev ametiasutus leidis 6. veebruaril 1996. aasta otsuses, et nimetatud täitedokument on Kreekas täitmisele pööratav. Võlgnike kaebuse peale tühistas Kreeka esimese astme kohus nimetatud otsuse. Kohtu põhjenduse kohaselt on Kreeka Vabariigi ja teiste liikmesriikide vastastikune abi tagatud ainult nõuetele, mis on tekkinud pärast seaduse nr 1402/1983 jõustumist, st

6 — FEK (Kreeka Riigi Teataja) A’ 167, I osa.

7 — FEK (Kreeka Riigi Teataja) A’ 179, I osa.

8 — Vahetuskursi alusel eurodeks ümberarvutatult 923 159 eurot.

pärast selle avaldamist Kreeka Riigi Teatajas 1. jaanuaril 1983. Vaidlusalune nõue pärineb aga aastast 1968 ning leidis kinnitust 1970. ja 1972. aasta kohtuotsustega.

7. Kreeka riik esitas seepeale kaebuse Dioikitiko Efeteio Peiraios'ele, kes omakorda esitas EÜ artikli 234 alusel 5. juuni 2002. aasta otsusega Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi 76/308/EMÜ artiklit 1 [...] tuleb tõlgendada nii, et direktiivi sätted on samuti kohaldatavad liikmesriigis enne direktiivi jõustumist tekkinud nõuete suhtes ja mille kohta on pädevad ametiasutused samuti enne direktiivi jõustumist väljastanud dokumendi, nagu käesolevas asjas Itaalias väljastatud täitedokument; ning sellest tulevalt saab neid nõudeid — mille sissenõudmine algatati ja mida ei saanud teises liikmesriigis sisse nõuda — pärast direktiivi jõustumist, üleminekuperioodi lõppemist ja peale seda, kui teised liikmesriigid on täitnud oma kohustuse võtta selle direktiivi kohaldamiseks vajalikud meetmed, sisse nõuda direktiivi artikli 3 tähenduses „abi taotleva asutuse” sellekohase taotlusega „asutusele, kellelt abi taotletakse”?”

IV — Poolte argumendid

8. Võlgnikud juhivad tähelepanu asjaolule, et Corte d'appello Catania 1970. aasta otsus on tagaseljaotsus, millest neid teavitati alles sissenõudmistootluste kättetoimetamisega 6. septembril 1996 (Diamantakis) ja 31. detsembril 1996 (Tsapalos). Nad on seisukohal, et nii direktiivi sõnastusest kui ka seadusest nr 1402/1983 nähtub, et vastavaid sätteid kohaldatakse ainult nõuetele, mis tekivad pärast nende sätete jõustumist. Sätete kohaldamisega varem tekkinud nõuetele rikutakse õiguskindluse põhimõtet.

9. Kreeka valitsus on sarnaselt komisjoniga arvamusel, et direktiiv 76/308 sisaldab kõigest menetlusnorme. Erinevalt materiaalsoiguse normidest kohaldatakse menetlusnorme ka enne nende jõustumist tekkinud asjaoludele. Kuna direktiivi eesmärk on tagada ühenduse õigusnormide täielik ja ühesugune kohaldamine ning takistada petusi, siis on direktiivi kohaldamine nõuetele, mis on selle jõustumise ajaks juba tekkinud, selle eesmärgiga kooskõlas.

10. Komisjon väidab täiendavalt, et direktiiv on kooskõlas ka ühenduse tolliõigusega.

Vastavalt tolliseadustiku⁹ artiklile 2 kohaldatakse ühenduse tollieeskirju ühtselt ühenduse tolliterritooriumi kõigis osades. Tollivõlgade suurus ja tekkimise tingimused on samad sõltumata importivast riigist. Direktiiv täiustab seda süsteemi, reguleerides vastastikust abi tollinõuete sissenõudmisel.

V — Õiguslik hinnang

A — Direktiivi 76/308 kohaldatav redaktsioon

11. Direktiivi 76/308 kohaldatakse artikli 1 järgi kõigi artiklis 2 nimetatud nõuete suhtes, mis on liikmesriigis *tekinud*. Kui ingliskeelne redaktsioon välja arvata, kasutatakse kõikides keeltes siinkohal mineviku ajavormi, mis räägib selle kasuks, et direktiivi kohaldatakse nõuetele, mis on selle jõustumise ajaks juba tekinud. Direktiivi ettevalmistavad materjalid seda ei selgita. Komisjon on aga 22. detsembri 1980. aasta esialgses töökavandis selgitanud, et direktiiv on kohaldatav kõigile pärast 1978. aasta 1. jaanuari esitatud sissenõudmistootlustele, sõltumata täitmisele pööratavate nõuete tekkimise hetkest. Ühenduse seadusandja ei piiranud siin direktiivi ajalist kohaldamist ka vastavate üleminekusätetega nagu teistel juhtudel.¹⁰

12. Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub tõlgendada direktiivi 76/308 seoses siseriiklike ühenduse õiguse ülevõtmise sätete kohaldamisega nii, et see oleks direktiiviga kooskõlas. Jättes praegu kõrvale küsimuse, kas direktiiviga on hõlmatud enne selle jõustumist tekinud nõuete tunnustamine ja täitmisele pööramine, tuleb kõigepealt selgitada, milline direktiivi redaktsioon on põhimenetluses kohaldatav.

13. Selle kohtuvaidluse esemeks on Kreeka tolliasutuste 6. veebruari 1996. aasta otsus Itaalia täitedokumendi tunnustamise ja täitmisele pööramise kohta. Järelikult saab vaidlustatud otsuse õiguspärasuse hindamisel olla määravaks vaid sellel hetkel kehtinud direktiivi redaktsioon.¹¹ Seega ei oma tähtsust direktiiviga 2001/144¹² direktiivi 76/308 sisse viidud muudatused.

9 — Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1).

10 — Komisjon toob välja nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1) artikli 66.

11 — Seega direktiivi 92/12 (viidatud 4. joonealuses märkuses) ning aktiga Norra Kuningriigi, Austria Vabariigi, Soome Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta (EÜT 1994, C 241, lk 274) muudetud redaktsioon.

12 — Viidatud eespool 2. joonealuses märkuses.

B — Direktiivi 76/308 kohaldamine enne selle jõustumist tekkinud nõuetele

kalle on tingitud tõlkija ebatäpsusest. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb keeleliste erinevuste korral lähtuda sätte tõlgendamisel kontekstist ning sätte eesmärgist.¹⁴

14. Vastavalt direktiivi 76/308 artiklile 1 kohaldatakse direktiivi sätteid artiklis 2 nimetatud nõuete suhtes, mis on tekkinud teises liikmesriigis. Selle sätte sõnastuses ei kohta ühtegi pidepunkti selle kohta, et direktiiv oleks kohaldatav vaid pärast selle jõustumist tekkinud nõuete suhtes. Direktiiv ei sisalda ka üleminekusätteid, mis selle kohaldamisala piiraksid. Ka Kreeka Vabariigi ühinemisakt¹³ ei näe ette eritingimusi direktiivi 76/308 jõustumise või kohaldamise kohta Kreekas. Seega kehtib ühinemisakti artiklis 2 sätestatud üldreegel, mille kohaselt ühenduse õigusaktid hakkavad Kreekas kehtima ühinemise hetkest ehk 1. jaanuarist 1981.

16. Direktiivi teise põhjenduse kohaselt on direktiivi eesmärk kõrvaldada teatud avalik-õiguslike nõuete piiriülese sissenõudmise raskusest tulenevad ühisturu toimimise takistused. Lisaks sellele peab olema tagatud ühenduse õigusnormide ühesugune ja täielik kohaldamine kogu ühenduse territooriumil. Direktiiv aitab ära hoida olukorra, kus võlgnikul oleks võimalik elukohavahetusega ühenduse piires hoida kõrvale direktiivis ettenähtud maksude maksmisest. Sellega tagatakse, et asutamislepinguga garanteeritud isikute vaba liikumise õigus ei kahjusta nõuete sissenõudmist.

15. Ainult direktiivi 76/308 artikli 1 ingliskeelne redaktsioon (claims ... which arise in another Member State — nõuded, mis tekivad teises liikmesriigis) viitaks teistsugusele tõlgendamisele. Arvestades asjaolu, et kõigis ülejäänud keeltes kasutatakse siinkohal mineviku ajavormi, on võimalik, et ingliskeelses redaktsioonis esinev kõrvale-

17. Direktiiv 76/308 täidab nimetatud eesmärgi nimelt siis, kui sellega on tagatud võimalikult laialdane aegumata nõuete täitmisele pööramine, hõlmates ka nõudeid, mis on tekkinud enne direktiivi jõustumist. Nii tagab direktiiv ühenduse tolliõiguse ühesuguse ja tõhusa rakendamise.

13 — Akt Kreeka Vabariigi ühinemistingimuste ja asutamislepingutes tehtavate muudatuste kohta (EÜT 1979, I. 291, lk 17).

14 — 27. märtsi 1990. aasta otsus kohtuasjas C-372/88: Cricket St Thomas (EKL 1990, lk I-1345, punkt 19) ja 9. märtsi 2000. aasta otsus kohtuasjas C-437/97: EKW ja Wein & Co (EKL 2000, lk I-1157, punkt 42).

18. Lisaks eeltoodule tuleb direktiivi tõlgendada asutamislepingu artiklis 10 sätestatud liikmesriikide ja ühenduse vahelise ning liikmesriikide omavahelise¹⁵ lojaalse koostöö kohustuse valguses.¹⁶ Sellest põhimõttest lähtuvalt tuleb direktiivi tõlgendada laiendavalt tagamaks, et selle riigi asutused, kellelt abi taotleti, pööravad abi palunud riigi nõudeid täitmisele nii palju kui võimalik. Kui on tegemist ühenduse ressursside hulka kuuluvate maksude — näiteks tollimaksude — sissenõudmisega, aitab liikmesriikide koostöö ellu viia ka ühenduse majandushuve.

19. Ühinemise hetkest alates on ka Kreeka kohustatud tegema lojaalset koostööd teiste liikmesriikidega. Taoline koostöö võib hõlmata ka enne Kreeka ühinemist toimunud asjaolusid, kui see on vajalik ühenduse õiguse rakendamiseks.

20. Siiski jääb lahtiseks, kas direktiivi 76/308 kohaldamine enne selle jõustumist tekkinud

nõuete suhtes rikub seaduse tagasiulatava jõu keeldu ning on seetõttu välistatud.

21. Tagamaks õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid, tuleb väljakujuenenud kohtupraktika kohaselt tõlgendada ühenduse materiaalõiguslike sätteid nii, et nad kehtiksid enne nende jõustumist tekkinud asjaolude suhtes vaid siis, kui nende sõnastusest, eesmärgist või struktuurist on selgelt näha, et neile on taoline mõju omistatud.¹⁷ Komisjon ja Kreeka valitsus on õigesti märkinud, et nimetatud põhimõte ei kehti menetlusnormide suhtes.¹⁸

22. Materiaalõiguse normid reguleerivad õiguste olemasolu ja sisu, menetlusnormid seevastu esmajoonel õiguste teostamist. Direktiiv 76/308 ei reguleeri nõuete tekkimist ega nende sisu. Seega on määravaks abi paluva riigi õigusnormid või vastav ühenduse materiaalõigus, mis on liikmesriikides vahetult kohaldatav nagu näiteks tolliseadustik. Direktiiv sätestab vaid teises liikmesriigis tekkinud riiklike nõuete tunnustamise ja

15 — Vrd liikmesriikide omavahelise koostöö kohustuse kohta: 22. märtsi 1983. aasta otsus kohtuasjas 42/82: komisjon v. Prantsusmaa (EKL 1983, lk 1013, punkt 36) ja 11. juuni 1991. aasta otsus kohtuasjas C-251/89: Athanasopoulos jt (EKL 1991, lk I-2797, punkt 57).

16 — Kirjanduses kaalutakse isegi, kas asutamislepingu artiklist 10 ei tulene koguni liikmesriikide kohustus tunnustada üksteise haldusakte (vt von Bogdandy, „Artikel 10”; *Das Recht der Europäischen Union*, Grabitz/Hilf (toim.), punkt 52, viitega 7. mai 1991. aasta otsusele kohtuasjas C-340/89: Vlassopoulos (EKL 1991, lk I-2357)).

17 — 24. septembri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-74/00 P ja C-75/00 P: Falck jt v. komisjon (EKL 2002, lk I-7869, punkt 119) ja 15. juuli 1993. aasta otsus kohtuasjas C-34/92: Gruša Fleisch (EKL 1993, lk I-4147, punkt 22).

18 — 7. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-61/98: De Haan (EKL 1999, lk I-5003, punktid 13 ja 14) ja 12. novembri 1981. aasta otsus kohtuasjades 212/80–217/80: Salumi jt (EKL 1981, lk 2735, punkt 9).

sissenõudmise. Nimetatud sätete puhul on seega tegemist menetlusõiguse normidega, mida saab kohaldada ka enne nende jõustumist tekkinud nõuetele, ilma et see rikuks õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid.

C — Nõude olemasolu direktiivi 76/308 artikli 2 punkti c mõttes

23. Selleks, et kohaldada direktiivi 76/308, peab vaidlusalune nõue kuuluma direktiivi kohaldamisalasse. Samas ei ole direktiivis kirjas, kas asutus, kellelt abi taotletakse, on üldse pädev kohaldatavust kontrollima või on ta kohustatud lähtuma abi paluva asutuse liigitusest, kes ainsana tunneb menetluse asjaolusid ning vastavat siseriiklikku õigust.

24. Täolise kohustuse olemasolu võib toetada ka direktiivi 76/308 artikli 6 lõige 2, milles on sätestatud, et „kõiki nõudeid, mille kohta on esitatud sissenõudmistaoitus, [tuleb] käsitleda selle liikmesriigi nõuetena, kus asub asutus, kellelt abi taotletakse; välja arvatud juhul, kui kohaldatakse artiklit 12”.

Lisaks näib, et asutus, kellelt abi taotletakse, saab sissenõudmisest loobuda vaid antud juhul asjakohatu artikli 14 alusel ning artiklis 12 sätestatud täitedokumendi vaidlustamise korral.

25. Õigusriigi põhimõtte kohaselt peab asutusel, kellelt abi taotletakse, olema võimalus või koguni kohustus loobuda nõude tunnustamisest ja täitmisele pööramisest, kui vaidlusalune nõue ei kuulu edastatud teabe alusel ilmselgelt direktiivi 76/308 rakendusalas. Sellisel juhul võib selle asutuse tegevusel, kellelt abi taotletakse, puududa õiguslik alus, eeldades, et siseriiklikud ülevõtmise sätted ei ületa direktiivi kohaldamisala.

26. Direktiivi 76/308 kohaldamisele kuuluvat redaktsiooni¹⁹ rakendatakse vastavalt direktiivi artikli 2 punktile c tollimaksudega seotud nõuete suhtes nõukogu 21. aprilli 1970. aasta otsuse 70/243/ESTÜ, EMÜ, Euratom liikmesriikide rahalise panuse asendamise kohta ühenduse omavahenditega

¹⁹ — Asi oleks selge, kui direktiivi 76/308 tuleks kohaldada direktiivi 2001/44 redaktsioonis. Uut redaktsiooni kohaldatakse nimelt kõigi imporditollimaksude suhtes (artikkel 2 punkt c), milleks on artikli 3 kohaselt „tollimaksud ja importimisel tasutavad samaväärsed toimega maksud ning impordimaksud, mis on ette nähtud ühise põllumajanduspoliitika või sellise erikorra raames, mida kohaldatakse teatavate põllumajandussaaduste töötlemisel saadud kaupade suhtes”.

(edaspidi „otsus nr 70/243”)²⁰ mõttes. Seega tuleb kontrollida, kas vaidlusaluse tollinõude puhul on tegemist nõudega nimetatud otsuse mõttes, kuigi nõue tekkis juba 1968. aasta märtsis.

ainult ühenduse omavahendeid puudutavate nõuete vastastikune tunnustamine ja piiri ülene sissenõudmine. Sellele osutab direktiivi 76/308 artiklis 2 toodud viide otsusele 70/243. Hilisemate muudatustega laiendati rakendusala ka teistele maksudele, mis lähevad enamjaolt või koguni täielikult siseriiklikusse eelarvesse, nagu käibe- ja aktsiisimaks.

27. Otsuse 70/243 artikli 2 punkti b kohaselt nimetatakse tollideks ja seega ühenduse omavahenditeks ühenduse tollitariifi alusel kehtestatud tollimaksu ning teisi ühenduse organite poolt kehtestatud tollimakse kaubavahetuses kolmandate riikidega. Tolliliit loodi lõplikult küll alles 1. juulil 1968. aastal.²¹ Ühenduse tollitariif viidi aga järkjärgult sisse juba varem vastavalt EMÜ asutamislepingu artiklile 19 jj. Järelikult võib ka enne 1. juulit 1968 tekkinud nõuete puhul olla tegemist ühenduse tollitariifi tollidega ning nende suhtes kohaldatakse direktiivi 76/308.

29. Järelikult kohaldatakse ka 1968. aasta märtsis ühenduse liikmesriigis tekkinud tollinõuete suhtes direktiivi 76/308 ning neid on võimalik teises liikmesriigis vastavalt siseriiklikele direktiivi ülevõtmise sätetele täitmisele pöörata.

28. See järeldus pole vastuolus faktiga, et tol ajal ei eksisteerinud ühenduse omavahendite süsteemi, mis viidi sisse alles otsusega 70/243. Võimalik, et algselt oli ühenduse seadusandja eesmärk võimaldada direktiiviga

30. Nagu kõigi ühenduse õiguse rakendusala seotud meetmete puhul tuleb ka käesoleval juhul kaaluda, kas vaidlusaluse nõude täitmisele pööramist võib takistada õiguse üldpõhimõtete, eriti õiglase kohtupidamise,²² hea halduse²³ või õigusriigi põhimõtete rikkumine.

20 — EÜT L 94, lk 19.

21 — Vt selle kohta nõukogu 26. juuli 1966. aasta otsus 66/532/EMÜ tollide kaotamise ja koguseliste piirangute keelu kohta liikmesriikide vahel ning ühenduse tollitariifi tollimaksumäärade kohaldamise kohta lepingu lisas II puuduvate toodete suhtes (EÜT 165, lk 2971), samuti nõukogu 28. juuni 1968. aasta määrus (EMÜ) nr 950/68 ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 172, lk 1).

22 — Vt selle kohta 17. detsembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-185/95 P: Baustahlgewebe v. komisjon (EKL 1998, lk I-8417, punkt 21) ja 29. mai 1997. aasta otsus kohtuasjas C-299/95: Kremzow (EKL 1997, lk I-2629, punkt 14), samuti 28. märtsi 1996. aasta ekspertiis nr 2/94 (EKL 1996, lk I-1759, punkt 33).

23 — Vt 7. detsembril Nice's väljakuulutatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 41 lõige 1 (EÜT C 364, lk 1) ning kohtujurist F. G. Jacobs'i 22. märtsi 2001. aasta ettepanek kohtuasjas C-270/99 P: Z v. parlament (EKL 2001, lk I-9197 ja I-9199, punkt 40).

31. Siinkohal on ebaselge, kas võlgnikke teavitati tollivõla määramisest viisil, mis võimaldanuks neil antud otsust vaidlustada. Nimelt väitsid võlgnikud Euroopa Kohtus, et nemad said tollivõlast teada alles siis, kui neile 6. septembril ja 31. detsembril 1996 toimetati kätte Kreeka ametivõimude otsus Itaalia täitedokumendi tunnustamise ja täitmisele pööramise kohta.

täitmisele pööramise alguseni Kreekas 1996. aastal kestnud menetlus pole liiga pikale veninud ning kes on selle venimises süüdi. Samas ei tohiks ainuüksi aegumistähtaaja maksimaalne kasutamine muuta täitmisele pööramist õigusvastaseks.

32. Samuti võib tekkida küsimus, kas tollivõla tekkimisest 1968. aastal kuni selle

33. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on selgitada välja täpsed asjaolud ning hinnata neid vajaduse korral celtoodud põhimõtteid arvestades.

VI — Ettepanek

34. Esitatud põhjendustest lähtudes teen ettepaneku vastata Dioikitiko Efeteio Peiraios'e esitatud küsimusele järgmiselt:

Nõukogu 15. märtsi 1976. aasta direktiivi 76/308/EMÜ vastastikuse abi kohta Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatistfondi rahastamissüsteemi kuuluvatest meetmetest tulenevate nõuete ning põllumajandusmaksude ja tollimaksude sisse-
nõudmisel 6. veebruaril 1996 kehtinud redaktsiooni kohaldatakse tollinõuetele, mis on tekkinud ühenduse liikmesriigis enne direktiivi jõustumist ning mille kohta on nimetatud liikmesriik enne direktiivi jõustumist vastu võtnud täitedokumendi.